

Επιστολή προς τα αρμόδια Υπουργεία, την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ (2014-2020), και το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

Από: Υποψήφιος/ους Διδασκίσσες/ες υποτρόφους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», 2014-2020, στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Υποδράση 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας»

Προς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ανδρέα Παπανδρέου 37,

Μαρούσι, ΤΚ. 15122, Αθήνα, Ελλάδα

Προς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Καραγιώργη Σερβίας 10, ΤΚ. 10562, Αθήνα, Ελλάδα

Προς: Ειδική Υπηρεσία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», 2014-2020”, Κοραή 4, ΤΚ. 15064

Προς: Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, Λ. Εθνικής Αντιστάσεως 41, ΤΚ.14234, Νέα Ιωνία, Αθήνα, Ελλάδα

Αθήνα, 07/03/2023

Θέμα: ΑΙΤΗΜΑ ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΣΣΩΝ/ΩΝ - ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΤΟΥ ΙΚΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Αξιότιμες/οι κυρίες και κύριοι Υπουργοί και Υφυπουργοί,

Αξιότιμες/οι κυρίες και κύριοι της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Υπηρεσιακού Προγράμματος “Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020” και του Ιδρύματος Κρατικών υποτροφιών,

Με την παρούσα επιστολή, οι κάτωθι υπογράφουσες/υπογράφοντες, ωφελούμενες/οι της δράσης “Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας - Υποδράση 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιος/ους διδασκίσσες/ες των ΑΕΙ της Ελλάδας”, καθώς και άλλες/οι αλληλέγγυες/οι υποψήφιος/ους διδασκίσσες/ες και ερευνήτριες/ές αιτούμαστε:

1. Την παράταση της προθεσμίας υποβολής των τελικών παραδοτέων,
2. Την κατάργηση του όρου περί επιστροφής των τροφείων σε περίπτωση μη επιτυχούς υποστήριξης των διδακτορικών μας διατριβών,
3. Σε διαφορετική περίπτωση επαναπροσδιορισμό του τι θεωρείται από το ΙΚΥ τελικό παραδοτέο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης του τελικού παραδοτέου, οι ωφελούμενοι υπότροφοι υποχρεούνται σε επιστροφή του συνόλου του ποσού της υποτροφίας στο ΙΚΥ, βασικό αίτημα στην εν λόγω τροποποίηση των συμβάσεων μας είναι η άμεση και οριζόντια παράταση της προθεσμίας υποβολής του τελικού παραδοτέου, δηλαδή «της βεβαίωσης επιτυχούς υποστήριξης της Διδακτορικής Διατριβής ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ή ο τίτλος αναγόρευσης σε διδάκτορα που θα συνοδεύεται από αντίγραφο της Διδακτορικής Διατριβής» έως και τις **30 Νοεμβρίου 2024**. Στο πρώτο μέρος της παρούσας επιστολής, λοιπόν, παραθέτουμε τους λόγους στους οποίους βασίζεται το αίτημα μας για παράταση της προθεσμίας υποβολής των τελικών παραδοτέων. Στο δεύτερο μέρος της, αναφερόμαστε στα ζητήματα σχετικά τόσο με την εγκυρότητα όσο και με τη νομιμότητα του όρου περί επιστροφής των τροφείων σε περίπτωση μη επιτυχούς υποστήριξης των διδακτορικών μας διατριβών. Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζονται και αμείβονται οι υποψήφιοι/οι διδακτόρισσες/ες και ερευνήτριες και ερευνητές στην Ελλάδα αιτούμαστε την κατάργησή του από όλες τις συμβάσεις που εμπíπτουν στο σχετικό ΕΣΠΑ και όλες τις μελλοντικές προκηρύξεις και συμβάσεις διδακτορικών υποτροφιών. Σε διαφορετική περίπτωση, επιθυμούμε το ΙΚΥ και κάθε αρμόδιος φορέας να εκδώσει, **τροποποιητική απόφαση για τον επαναπροσδιορισμό του τι αποτελεί Παραδοτέο Έργο (Τελικά Παραδοτέα), ώστε αυτό να θεωρείται η τελική αναφορά προόδου ή η βεβαίωση της τριμελούς επιτροπής πως η συγγραφή της διδακτορικής διατριβής έχει ολοκληρωθεί και το κείμενο έχει υποβληθεί στην επιτροπή για διορθώσεις,** όπως ορίζεται και σε περιπτώσεις άλλων φορέων που παρέχουν υποτροφίες (πχ. ΕΛΙΔΕΚ).

α) Λόγοι που καθιστούν αναγκαία την παράταση της προθεσμίας υποβολής των τελικών παραδοτέων

Αρχικά, όπως είναι γνωστό, τα περιοριστικά μέτρα που δημοσιεύτηκαν με το ΦΕΚ Β' 783/10.03.2020 και που σκοπό είχαν την προστασία της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο διασποράς του κορονοϊού SARS-CoV-2, επηρέασαν τη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και, συνεπώς, την ομαλή διεξαγωγή των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Τα διδακτορικά που υπάγονται στη συγκεκριμένη δράση, αν και δεν χρηματοδοτούνταν την περίοδο επιβολής των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας, βρίσκονταν σε εξέλιξη και αντιμετώπισαν δυσκολίες και καθυστερήσεις τόσο στην υλοποίηση του ερευνητικού έργου καθ' αυτού, όσο και στην περάτωση των ακαδημαϊκών διαδικασιών που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων των υποτρόφων, όπως αυτές ορίζονται από τους κανονισμούς σπουδών των τμημάτων. Οι πρωτόγνωρες συνθήκες υπό τις οποίες αναγκαστήκαμε να διεξάγουμε την έρευνά μας περιλαμβάνουν:

- Αναστολή λειτουργίας βιβλιοθηκών, αρχείων ή επίσκεψη σε αυτά μόνο κατόπιν ραντεβού, με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στη συλλογή του αρχειακού υλικού.

- Μη δυνατότητα διεξαγωγής επιτόπιων ερευνών -έρευνα πεδίου-, λόγω αναστολής λειτουργίας σχετικών δομών (π.χ. σχολείων).
- Περιορισμό της χρήσης των εργαστηρίων και των ερευνητικών μονάδων, ελλείψεις σε εργαστηριακό υλικό. Ιδίως σε περιπτώσεις υποψηφίων διδασκόντων/ισσών όπου απαιτείται χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού (φυσικές επιστήμες) μη διαθέσιμου στη χώρα, παρουσιάστηκαν πρόσθετα κωλύματα, λόγω των καθυστερήσεων στην μεταφορά εμπορευμάτων και την απαγόρευση ταξιδιών.
- Αναστολή τελετών, συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, η συμμετοχή στα οποία αποτελεί προαπαιτούμενο για τη λήψη του τίτλου του διδάκτορα, όπως προκύπτει από τον κανονισμό σπουδών ορισμένων Ανώτατων Ιδρυμάτων.
- Καθυστερήση παραγωγής ερευνητικών αποτελεσμάτων για την συγγραφή και υποβολή επιστημονικών άρθρων σε ακαδημαϊκά περιοδικά με σύστημα κριτών, διαδικασία ούτως ή άλλως χρονοβόρα, τα οποία αποτελούν προαπαιτούμενο για τη λήψη του τίτλου του διδάκτορα, όπως προκύπτει από τον κανονισμό σπουδών ορισμένων Ανώτατων Ιδρυμάτων.
- Αδυναμία συγκέντρωσης ικανοποιητικού και αντιπροσωπευτικού δείγματος πληθυσμού για τη διεξαγωγή της έρευνας, διαδικασία χρονοβόρα και απαιτητική που δεν άπτεται 100% της ευθύνης του ερευνητή.

Ουσιαστικά, το πλαίσιο των 16 μηνών που θέτει το ΙΚΥ αντιστοιχεί για κάποιους υπότροφους, ειδικά για αυτούς που ξεκίνησαν το διδακτορικό τους τα έτη 2018-19, στην ελάχιστη διάρκεια (3-4 χρόνια) που προβλέπεται για την ολοκλήρωση μιας διατριβής, πράγμα το οποίο σε συνθήκες πανδημίας είναι ανέφικτο. Ειδικά, μάλιστα, όταν, σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, ακόμα και σε περίοδο προ-πανδημίας (έτη 2019 και 2020) μόλις 20% των υποψήφιων διδασκόντων/ισσών στην Ελλάδα ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους εντός 4 ετών και μόλις το 23,3% σε 5 έτη. Αντίστοιχα, και από τα στοιχεία για το έτος του 2020, μόνο το 1/5 (20%) των υποψήφιων διδασκόντων ολοκλήρωσαν τη διατριβή τους στα 4 έτη και μόνο το 16% στα 5 ή 6 έτη (<https://www.ekt.gr/el/news/26515>). Ιδίως για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας, και τις Κοινωνικές Επιστήμες η υψηλότερη συγκέντρωση αφορά τη διάρκεια 6-9 έτη (51,6%, 43,8%, 43,3%) (<https://metrics.ekt.gr/phd-holders>).

Πέρα από τους προαναφερθέντες λόγους, πολλοί από τους οποίους ακόμη δυσχεραίνουν την εργασία μας (π.χ. αρχεία με περιορισμό χώρου εξακολουθούν να λειτουργούν μόνο με ραντεβού), προκύπτουν επίσης, αντικειμενικές δυσκολίες από το γεγονός ότι η 31η Οκτωβρίου 2023 ορίζεται ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή του τελικού παραδοτέου. Ως γνωστόν, τα ελληνικά πανεπιστήμια κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούλιο και Αύγουστο) υπολειτουργούν λόγω θερινών διακοπών και αδειών των διδασκόντων καθηγητών, αλλά και λόγω της παύσης των διάφορων διοικητικών λειτουργιών και υπηρεσιών. Η παύση αυτή δημιουργεί αντικειμενικά

γραφειοκρατικά ζητήματα και εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία που απαιτείται για την υποστήριξη των διατριβών τον Σεπτέμβριο, ώστε οι υποψήφιοι να έχουμε τη βεβαίωση υποστήριξης μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα, Οκτωβρίου. Τα ζητήματα αυτά δεν έγκεινται στον έλεγχο των υποτρόφων και δεν σχετίζονται με την επιμέλειά τους. Για παράδειγμα, για να έχει η/ο υποψήφια/ος διδακτόρισα/ας υποστηρίξει τον Οκτώβριο, θα πρέπει η Γενική Συνέλευση Τμήματος να έχει ορίσει επταμελή επιτροπή και ημερομηνία υποστήριξης σε Γενική Συνέλευση του Σεπτεμβρίου. Όμως, η Γενική Συνέλευση Τμήματος δεν πραγματοποιείται ούτε κατά τους θερινούς μήνες και σε ορισμένες περιπτώσεις ούτε και τον μήνα Σεπτέμβριο. Όλα αυτά συνεπάγονται ότι τόσο η διαδικασία ορισμού της ημερομηνίας υποστήριξης των διατριβών, όσο και η διαδικασία για τον έλεγχο και την υποβολή διορθώσεων από τις τριμελείς επιτροπές θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι και τα τέλη Ιουνίου, απομυζώντας τρεις ζωτικούς μήνες από το ήδη εξαιρετικά περιορισμένο 16μηνο που όρισε το ΙΚΥ.

Προκύπτουν όμως και άλλα ζητήματα που μπορεί να παρακωλύσουν χρονικά την όλη διαδικασία. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν προβλέψεις κανονισμών σπουδών που ορίζουν χρονικό διάστημα 6 μηνών για διορθώσεις από την τριμελή επιτροπή ή, στο πλαίσιο αυτό, μέλος της τριμελούς να διαφωνεί με το περιεχόμενο ή έστω με ορισμένα σημεία της διατριβής και να μην συναινεί στην συγγραφή και υποβολή στην Γενική Συνέλευση Τμήματος της αναγκαίας εισηγητικής έκθεσης. Αυτομάτως, έτσι, το περιθώριο των 16 μηνών που ορίζεται από τις συμβάσεις δεν αποτελεί πραγματικό χρόνο εργασίας, καθώς μειώνεται μέχρι και 6 μήνες.

Παράλληλα, η έναρξη του διαστήματος των 16 μηνών απροειδοποίητα στις 30 Μαΐου 2022, ημέρα ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων, βρήκε τις/τους υποψήφιος/ους διδακτόρισες/ες που εξαρτώνταν από κάποιο εργασιακό καθεστώς ανέτοιμους να διευθετήσουν τυχόν υποχρεώσεις τους και να τροποποιήσουν το καθεστώς εργασίας τους έγκαιρα, ώστε να συμμορφώνονται με τα όσα προβλέπει η σύμβαση - δηλαδή όχι συμβάσεις αορίστου χρόνου ή πλήρους εργασίας - και να αφιερωθούν στην συγγραφή.

Το γεγονός, μάλιστα, ότι η σύμβαση υπογράφηκε μεταγενέστερα, καθώς και το γεγονός ότι η πρώτη πληρωμή έγινε πολύ αργότερα (Οκτώβριο), δημιούργησε σημαντικά ζητήματα ως προς την αποπεράτωση του ερευνητικού/συγγραφικού έργου, καθώς για τους μήνες αυτούς δεν είχαμε κάποια πηγή εισοδήματος. Είναι δεδομένο για εμάς ότι τα τροφεία χρησιμοποιούνται για ζητήματα που όχι μόνο αφορούν την ασφαλιστική μας κάλυψη και καίρια ζητήματα διαβίωσης (πληρωμή ενοικίου, λογαριασμών, διατροφή) , αλλά και για την ίδια την υλοποίηση της έρευνας (π.χ. εξοπλισμός, μετακινήσεις για συμμετοχή σε συνέδρια και εγγραφή, είσοδος σε αρχεία).

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τους παραπάνω περιορισμούς αιτούμαστε την παράταση της προθεσμίας για την υποβολή των τελικών παραδοτέων έως και **30 Νοεμβρίου 2024**, καθώς θεωρούμε ότι αυτά που προβλέπονται από την προκήρυξη της υποτροφίας

και ορίζονται στις συμβάσεις μας με το ΙΚΥ αποδεικνύονται αντικειμενικά μη υλοποιήσιμα, ακόμη και εκ μέρους του ΙΚΥ. Άλλωστε, αντίστοιχα αιτήματα για παρατάσεις στη προθεσμία των τελικών παραδοτέων υποτρόφων του ΙΚΥ των προηγούμενων κύκλων έχουν γίνει δεκτά. Θεωρούμε επομένως πως στο πλαίσιο της αρχής της ίσης μεταχείρισης με τους προηγούμενους κύκλους και ο δικός μας δικαιούται την παράταση τουλάχιστον ενός έτους.

β) Ζητήματα που αφορούν το γενικότερο πλαίσιο σύναψης της σύμβασης και ειδικότερα την παράγραφο 6.5 περί επιστροφής των τροφείων

Το αίτημα για παράταση είναι εξαιρετικά επιτακτικό δεδομένου του όρου 6.5 της σύμβασης περί επιστροφής χρημάτων σε περίπτωση μη υποβολής του Τελικού Παραδοτέου και της βεβαίωσης επιτυχούς υποστήριξης μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2023. Υπενθυμίζεται ότι η συγκεκριμένη προκήρυξη προϋπέθετε τα ετήσια εισοδήματα των ΥΔ να μην υπερβαίνουν τα €14.000, επομένως απευθύνονταν σε άτομα χαμηλού/μεσαίου εισοδήματος. Σε μία χώρα όπου η επιστημονική έρευνα δεν χρηματοδοτείται από το κράτος και τα πανεπιστήμια καθαυτά, ο μέσος ΥΔ εργάζεται πάνω στο αντικείμενο του διδακτορικού του δίχως καμία αμοιβή ή με εξευτελιστική αμοιβή στις περιπτώσεις των διδακτορικών που πραγματοποιούνται σε εργαστήρια και ενδέχεται να υπάρχει εξωγενής χρηματοδότηση από επιχειρήσεις ή άλλες πηγές (π.χ. Ευρωπαϊκά έργα). Σύμφωνα, μάλιστα, με τα στοιχεία του ΕΚΤ η βασική πηγή χρηματοδότησης για τις/τους υποψήφιες/ους διδακτόρισσες/ες στην Ελλάδα είναι οι προσωπικές αποταμιεύσεις και η υποστήριξη από την οικογένεια (<https://www.ekt.gr/el/news/26515>). Είναι, επομένως, αντιληπτό πως σε περίπτωση που κάποιος από εμάς κληθεί να επιστρέψει το σύνολο του ποσού της υποτροφίας ή μέρος αυτού, θα είναι εξοντωτικό, καθώς το ποσό δύναται να ξεπερνά κατά τουλάχιστον €2.000 το προηγούμενο ετήσιο εισόδημα του.

Έτσι, θεωρούμε ότι κατά τη σύναψη της σύμβασης η/ο κάθε μεμονωμένη/ο υποψήφια/ος διδακτόρισα/ας τελούσε σε κατάσταση διαπραγματευτικής ανισότητας έναντι του ΙΚΥ, το οποίο -ως το ισχυρότερο συμβαλλόμενο μέρος- είχε τη δυνατότητα να επιβάλει τους επιθυμητούς από το ίδιο όρους, σε συμβάσεις, μάλιστα, πανομοιότυπες για το σύνολο των ΥΔ, χωρίς καμία πρόνοια για εξατομικευμένη ρύθμιση της κάθε περίπτωσης, βάσει των ιδιαζόντων συνθηκών της (βλ. παραπάνω σχετικά με ιδιαιτερότητες του κανονισμού σπουδών κάθε τμήματος/σχολής).

Υπάρχουν άλλοι φορείς χρηματοδότησης της έρευνας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό που δεν περιλαμβάνουν τέτοιους όρους -περί υποχρέωσης επιστροφής του συνόλου ή μέρους της υποτροφίας- στις προκηρύξεις και τις συμβάσεις που έπειτα συνάπτονται, καθώς κάτι τέτοιο αντιλαμβάνονται ότι δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα των διατριβών. Η διαδικασία εκπόνησης μιας διδακτορικής διατριβής ενέχει εμπόδια και καθυστερήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο και εγγενές μέρος της διανοητικής και ερευνητικής εργασίας για την παραγωγή νέας γνώσης. Δεν αποτελεί μια γραμμική διαδικασία, ενώ τις περισσότερες φορές μη προβλέψιμες συνθήκες (ανάγκη για συλλογή επιπλέον δεδομένων, βλάβες εξοπλισμών κλπ.)

μπορεί να αλλάζουν οποιοδήποτε συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα. Γι' αυτό το λόγο και τα δημόσια πανεπιστήμια και οι φορείς χρηματοδότησης της έρευνας παγκοσμίως παρουσιάζουν ευελιξία σε σχέση με τους χρόνους κατάθεσης των διδακτορικών

διατριβών. Θα ήταν κρίμα το ΙΚΥ να πρωτοτυπήσει και να λειτουργήσει ανελαστικά εις βάρος των υποψήφιων διδασκόντων της χώρας, αλλά και της γνώσης που παράγεται στα δημόσια πανεπιστήμια. Κάτι τέτοιο θα ήταν μάλιστα αντιφατικό με τον πυρήνα του επιδιωκόμενου προγράμματος που είναι η ενίσχυση των ερευνητριών/ερευνητών και που, μεταξύ άλλων, στοχεύει να αποτρέψει τη φυγή τους στο εξωτερικό.

Ο εν λόγω όρος παραγνωρίζει, επίσης, το γεγονός ότι η έρευνα είναι εργασία -και σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα με χαρακτηριστικά εξάρτησης. Συνεπώς, η καταβληθείσα στους υποτρόφους υποτροφία αποτελεί κατά τον ορθό νομικό της χαρακτηρισμό, στον οποίο δικαιούται να προβεί αυθεντικά μόνο το αρμόδιο δικαστήριο και όχι το ίδιο το ΙΚΥ, μισθό και όχι «τροφεία». Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η επιστροφή δεδουλευμένων αποδοχών είναι παράνομη στην εθνική μας έννομη τάξη, καθώς τα ποσά που καταβάλλονται κάθε τρίμηνο συνιστούν την αντιπαροχή εκ μέρους του ΙΚΥ έναντι της παροχής εργασίας εκ μέρους των υποτρόφων, θέση που ενισχύεται ακόμη περισσότερο και με την πρόβλεψη υποβολής ενδιάμεσων παραδοτέων, μετά τον επιτυχή έλεγχο των οποίων το ΙΚΥ πληρώνει πράγματι τις/τους υποψήφιες/ους διδασκόντισσες/διδάκτορες. Δεδομένου, μάλιστα, πως στα παραγόμενα μας (π.χ. δημοσιεύσεις) είμαστε υποχρεωμένοι να μνημονεύουμε το ΙΚΥ παραθέτοντας σχετικό κείμενο και το λογότυπο του, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 5.6 της σύμβασης, μεταβιβάζοντας έτσι μέρος των πνευματικών δικαιωμάτων της έρευνάς μας στο ΙΚΥ, δημιουργούνται περαιτέρω ζητήματα σε περίπτωση ανάκλησης της υποτροφίας και αναγκαστικής επιστροφής του συνολικού ποσού ή μέρους του, καθώς πια η έρευνα δεν θα έχει χρηματοδοτηθεί επί της ουσίας από το ΙΚΥ.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν, επίσης, την ευαλωτότητα των υποψήφιων διδακτορισσών/διδασκόντων σε ζητήματα άγχους και κατάθλιψης, όπως έχει αποδειχθεί μέσα από πολυάριθμες διεθνείς και ελληνικές έρευνες (π.χ. Eleftheriades et al. 2020; Gin et al., 2021), γίνεται προφανές ότι ο όρος της επιστροφής χρημάτων αποτελεί ψυχοπιεστικό παράγοντα που καλλιεργεί αισθήματα φόβου, ανασφάλειας και άγχους, δυσχεραίνοντας σημαντικά την εργασία μας αντί να την υποστηρίζει. Αναγκάζει την/τον υποψήφια/ο διδασκόντισσα/διδάκτορα, στο πλαίσιο μιας έτσι κι αλλιώς ιεραρχικής σχέσης με τον καθηγητή του, να ζητάει συνεχώς την κατανόηση του, αλλά και την επίσπευση της διόρθωσης της διατριβής. Την ίδια στιγμή φέρνει σε αρκετά δύσκολη θέση τον εκάστοτε επιβλέποντα καθηγητή που φέρει ευθύνη για τη διατριβή, την οποία θα πρέπει να εγκρίνει ως υποστηρίξιμη. Αυτό, με τη σειρά του, επιφέρει προστριβές και στις σχέσεις τού καθηγητή με τα υπόλοιπα μέλη της επταμελούς επιτροπής, γεγονός που θα δυσχεράνει ακόμη περισσότερο την

ολοκλήρωση της διατριβής. Όλα τα παραπάνω είναι σαφές ότι υποβαθμίζουν καθ' αυτό το επιστημονικό επίπεδο και την ποιότητα των διατριβών που θα κατατεθούν σε δημόσια πανεπιστήμια της χώρας, στην περίπτωση που αυτές κατατεθούν εσπευσμένα. Χωρίς να αναφερθούμε στο ρίσκο που ενέχει κάτι τέτοιο για την επιτυχή έκβαση της υποστήριξής τους.

Συνεπώς, **αιτούμαστε ελάχιστη παράταση ενός έτους για όλες και όλους τις/τους υποτρόφους στην καταβολή του τελικού παραδοτέου, ήτοι μέχρι τον Νοέμβριο του 2024**, καθώς και κατάργηση της υποχρέωσης επιστροφής τροφείων, από όλες τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο σχετικό ΕΣΠΑ και όλες τις μελλοντικές προκηρύξεις και συμβάσεις διδακτορικών υποτροφιών. Σε διαφορετική περίπτωση, επιθυμούμε το ΙΚΥ και κάθε αρμόδιος φορέας να εκδώσει, **τροποποιητική απόφαση για τον επαναπροσδιορισμό του τι αποτελεί Παραδοτέο Έργο (Τελικά Παραδοτέα), ώστε αυτό να θεωρείται η τελική αναφορά προόδου ή η βεβαίωση της τριμελούς επιτροπής πως η συγγραφή της διδακτορικής διατριβής έχει ολοκληρωθεί και το κείμενο έχει υποβληθεί στην επιτροπή για διορθώσεις**, όπως ορίζεται και σε περιπτώσεις άλλων φορέων που παρέχουν υποτροφίες (πχ. ΕΛΙΔΕΚ).

Ευχαριστούμε για τον πολύτιμο χρόνο σας. Αναμένουμε την άμεση ανταπόκρισή σας σε ένα ζήτημα που επηρεάζει τις ζωές εκατοντάδων υποτρόφων του προγράμματος. Σε περίπτωση που το ζήτημα δεν επιλυθεί, θα μας καταστήσει δέσμιους μιας πολύ δυσάρεστης συνθήκης, κατά την οποία οι περισσότεροι από εμάς θα αναγκαστούμε να εγκαταλείψουμε την έρευνα και να αναζητήσουμε εργασία με αποδοχές ικανές για την αποπληρωμή του χρέους προς το ΙΚΥ. Με τις εργασιακές συνθήκες που επικρατούν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα δε, είναι πιθανό η εργασία αυτή να καλύπτει την οφειλή προς το ΙΚΥ, αλλά όχι τη διαβίωσή μας.

Με εκτίμηση,

Οι υπότροφοι του ΙΚΥ και αλληλέγγυες/οι υποψήφιοι/οι διδάκτορες/ισσες.

Τα παραπάνω αιτήματα και την επιστολή προς τους αρμόδιους φορείς, στηρίζουν και υπογράφουν 117 υπότροφοι του προγράμματος και 153 αλληλέγγυοι καθηγητές ΑΕΙ, ερευνητές, μεταδιδάκτορες, διδάκτορες, υποψήφιοι διδάκτορες, μεταπτυχιακοί φοιτητές και σωματεία.

Τα αιτήματα των υποτρόφων στηρίζουν και οι εξής:

- Πανελλαδικό Σωματείο Εργαζομένων στην Έρευνα και την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Σ.ΕΡ.Ε.Τ.Ε.)
- Σύλλογος Μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και Υποψ. διδασκτόρων/ισσών Πανεπιστημίου Κρήτης

- Σωματείο Συμβασιούχων Ερευνητών/-τριών και Διδασκόντων/-ουσών Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων Ρεθύμνου